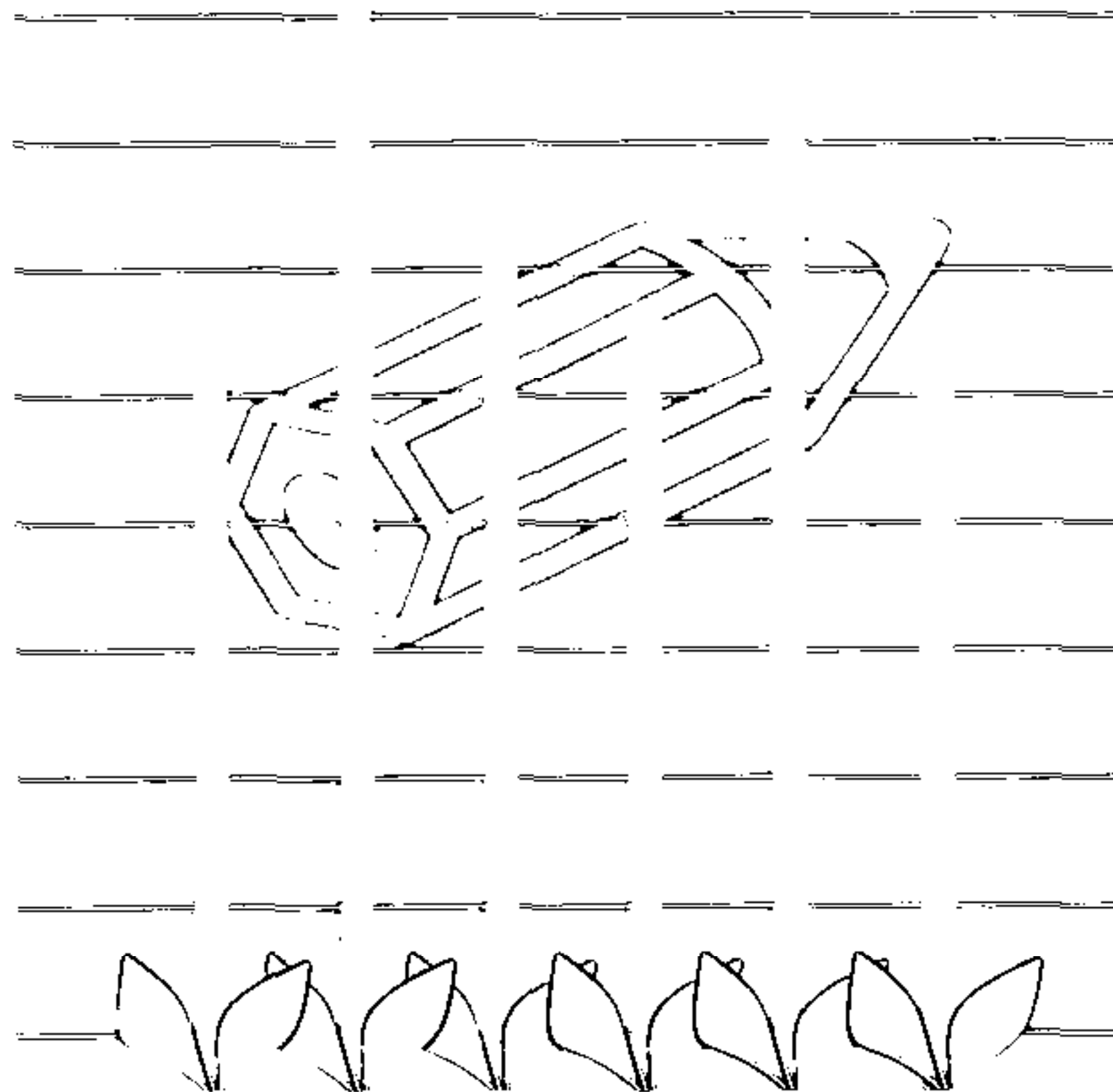

פעולות ענף זכויות עובדים בפשיטות רגל ופירוק תאגיד

מאת:

אבנר שרף

המוסד לביטוח לאומי
מינהל המחקר והתכנון

פעולות ענף זכויות עובדים בפשיטת רגל ופירוק תאגיד

מאת: אבנר שרף

ירושלים, אייר תשנ"ט, מאי 1999

הקדמה

מינהל המחקר והתכנון מביא פרסום שנתי מקיף על פעולות הענף לזכויות עובדים בפשיטת רגל ופירוק תאגיד לשנת 1998, וכן נתונים השוואתיים מרכזיים מוצגים לשנים קודמות.

בפרסום זה מוצגים פרמטרים שונים על המעבידים והעובדים לפי ענף כלכלי. כמו כן נערך, בין השאר, ניתוח של משך זמן הטיפול בתביעה מיום סגירת המפעל ועד לאישור התביעה ע"י הענף. כמו כן מוצג מצבו הכספי של הענף בשנים 1994-1998.

תודתי למר אבנר שרף אשר ריכז וניתח את הממצאים בפרסום זה. כמו כן ברצוני להודות למר אלכסנדר גאליה, ראש תחום חקר ביצועים ומתודות במינהל מחקר ותכנון, על עזרתו הרבה בעיבוד הנתונים, וכן לגב' אורלי אבוטבול על הדפסת הפרסום.

שלמה כהן

סמנכ"ל מחקר ותכנון

תוכן העניינים

עמוד

1

ממצאים עיקריים

2

סיכום פעולות ענף זכויות עובדים בפשי"ר בשנת 1998

ממצאים עיקריים

בשנת 1998 נתקבלו לטיפול ענף זכויות עובדים בפשי"ר ופירוק תאגיד 174 תיקי מעבידים בפירוק, שבהם הוגשו תביעות עובדים וקופות גמל: ירידה של 7.5% לעומת אשתקד.

הענף שילם 33.1 מליון שקל גמלאות ל-2,385 עובדים ולקופות גמל: ירידה ריאלית של 6.6% לעומת אשתקד.

מהתפלגות תביעות חדשות של עובדים שאושרו ב-5 השנים האחרונות לפי ענפים כלכליים עולה כי כ-60% מהעובדים התרכזו בענפים הבאים הטקסטיל (20.5% מהסה"כ), במסחר (20.7% מהסה"כ) ובשירותים (19.2% מהסה"כ).

עוד עולה כי העובדים נאלצו להמתין בממוצע 29.9 חודשים מיום הפסקת עבודתם ועד לקבלת השכר והפיצויים שהגיעו להם. מתוך זה נדרש הענף לטפל בממוצע 2.2 חודשים (כ-7.3% מסה"כ הזמן). באשר למשכי הזמן הממושכים שבהם נדרש להוציא צו פירוק ולהכין את תביעות העובדים ע"י המפרקים על מנת להעבירם למוסד לביטוח לאומי, אין לענף כל שליטה.

יש לציין כי חל שיפור במשך זמן הטיפול של הענף בתביעות כ-2 חודשים לתביעה לעומת השנים הקודמות שהיה בממוצע כ-3 חודשים לתביעה.

בשנת 1998 הצליח הענף לגבות 1.4 מליון ש"ח, המהווים כ-4.2% מסה"כ הגמלאות ששילם בשנה זו.

נכסי הענף המשיכו לגדול, והגיעו בסוף שנת 1998 ל-1,660 מליון ש"ח, המהווים רמת כיסוי קופתי של 45 שנים.

בממוצע, בשנים 1993-1997 היוו מספר החברות שבגינן הועברו תביעות לענף 61% מסה"כ החברות שכנגדן הוצא צו פירוק בהוראת בתי המשפט.

אין די נתונים לגבי חברות שפורקו בשנת 1998 ואשר יגיעו לטיפול המוסד במרוצת השנים הבאות.

מעלות ענף זכויות עובדים בפש"ר בשנת 1998

כללי

תפקיד ענף ביטוח זכויות עובדים בפשיטת רגל ובפירוק תאגיד הוא לשלם גמלאות לעובדים אשר לא קבלו את שכרם ו/או לשלם פיצויי פיטורין בעת פשיטת רגל או פירוק של המעביד. כמו כן משלם הענף לקופות גמל התובעות בשמם של העובדים המבוטחים בהן, וזאת כדי לשמור על זכויותיהם בקופות אלה. התביעות מתבססות על הוכחות חוב ומאושרות ע"י מפרקי המעביד.

המוסד לביטוח לאומי משלם לעובדים ולקופות גמל את סכום התביעה עד לגמלה המירבית המתעדכן מעת לעת בחוק.

בדצמבר 1998 עמדה הגמלה המירבית על 58,990 ש"ח לתביעת עובד, ולתביעת קופת גמל בעד עובד: 5,899 ש"ח.

1. תשלומי הענף

במהלך שנת 1998 אושרו 2,385 תביעות (בתוכם 2,173 תביעות חדשות) ושולמו לעובדים בסך הכל גמלאות בסך 30.5 מיליון ש"ח.

כמו כן אושרו 73 תביעות של קופות גמל בסכום של 2.7 מיליון ש"ח.

בסך הכל שילם הענף בשנה זו 33.1 מיליון ש"ח; כלומר, ירידה ריאלית של 6.6% לעומת אשתקד. בלוח מס. 1 מוצגים סכומי הגמלאות ששולמו לעובדים ולקופות גמל בשנים 1994-1998. קיימות תנודות חזקות באחוזי השינוי משנה לשנה והן תלויות בסכומים חכספיים בתביעות שאושרו ע"י הענף.

לוח מס. 1: התפתחות תשלומי ענף פש"ר לעובדים וקופ"ג בשנים 1994-1998

1998	1997	1996	1995	1994	
עובדים					
2,385	2,629	2,685	2,382	2,813	סך הכל תביעות עובדים
2,173	2,505	2,506	2,310	2,678	תביעות חדשות
					תביעות עובדים להפרשי
212	124	179	72	135	גמלה
73	63	56	46	55	תביעות קופות גמל
גמלאות					
33,122	32,746	26,516	31,971	26,780	סך הכל
30,452	30,555	24,518	29,319	23,919	גמלאות
2,670	2,191	1,998	2,652	2,861	קופות גמל
0.7	22.2	-16.5	19.7	-5.5	% שינוי בסה"כ
-6.6	12.8	-25.0	8.9	-15.4	% שינוי ריאלי ¹

(1) מחושב לפי סכום התשלומים החודשיים בניכוי השפעת מדדי המחירים החודשיים.

2. המעמד המשפטי של המעבידים בפירוק שנתקבלו בענף

במהלך שנת 1998 נתקבלו לטיפול 174 תיקי מעבידים חדשים הכוללים בין היתר 17 עצמאים ו-2 עמותות.

בלוח מס. 2 נתונים על המעמד המשפטי של המעבידים בפירוק ובפש"ר שנתקבלו לטיפול בענף בשנים 1994-1998. מלוח זה אנו למדים כי מרבית התיקים הם של חברות בע"מ (90% מהסה"כ).

בשנת 1998 חלה עליה ב-7.5% במספר התיקים שנפתחו בענף לעומת השנה הקודמת.

**לוח מס. 2: המעבידים בפירוק ובפשי"ר, לפי מעמד משפטי של המעביד
בשנים 1994-1998**

שנה	סך הכל	חברות	אגודות שיתופיות ועמותות	עצמאים ושותפויות
1994	147	129	2	16
1995	112	101	2	9
1996	138	128	4	6
1997	188	174	6	8
1998	174	155	2	17

3. סיווג מבקשי צו הפירוק למעבידים שתיקיהם נתקבלו בענף

מתוך פרטי הבקשה לפירוק ניתן ללמוד על סוגי מבקשי צו הפירוק. נתונים אלה ניתן לקבל רק מפרטי הבקשה לפירוק של חברות בע"מ.

בשנת 1998, מתוך 155 תיקים של חברות בע"מ בפירוק, נתבקשו צוי פירוק ב-100 תיקים ע"י העובדים (64.5% מסה"כ הבקשות), 22 - ע"י חברות אחרות ובנקים, 3 - "מבטחים" ו-17 ע"י גורמים אחרים (פרטיים וממשלתיים).

בחינת משקלם של העובדים וקופת גמל "מבטחים" אשר מייצגים את זכויות העובדים בחברות מתוך סה"כ סוגי המבקשים צוי פירוק, מעלה כי במהלך 5 השנים האחרונות מהוים בקשות העובדים ו"מבטחים" כשני שלישי מכלל הבקשות לפירוק.

**לוח מס. 3: תיקים חדשים של חברות לטיפול המוסד, לפי סוג מבקשי צו פירוק
בשנים 1994-1998**

שנה	סך הכל	החברה עצמה	עובדים	"מבטחים"	חברות ובנקים	אחרים	עובדים ו"מבטחים" כ-% מהסה"כ
1994	129	10	91	-	24	4	70.5
1995	101	6	64	6	17	8	69.3
1996	128	12	82	1	26	7	64.1
1997	174	13	108	7	26	20	66.1
1998	155	13	100	3	22	17	66.5

4. מאפיינים כלכליים של המעבידים

בלוח מס. 4 מובאת התפלגות המעבידים החדשים שנתקבלו לטיפול לפי ענפים כלכליים, ולפי שנת פתיחת התיק.

מלוח זה אנו למדים כי בממוצע ב-5 השנים האחרונות כשליש מהמעבידים החדשים שטופלו ע"י הענף הם בענף המסחר (29.4% מסה"כ).

לוח מס. 4: תיקי מעבידים שנפתחו בענף זכויות עובדים בפש"ר, לפי ענפים כלכליים בשנים 1994-1998

שנת פתיחת התיק	סך הכל	טקסטיל	מתכת וחשמל	תעשיות שונות	בניין ותשתית	מסחר	תחבורה	שירותים ¹
1994	147	10	12	30	18	52	6	19
1995	112	8	13	26	13	24	11	17
1996	138	7	16	28	17	44	3	23
1997	188	24	20	36	25	46	7	30
1998	174	11	14	33	25	57	9	25
סה"כ	759	60	75	153	98	223	36	114
באחוזים	100.0	7.9	9.9	20.2	12.9	29.4	4.7	15.0

(1) כולל שירותים עסקיים, ציבוריים ואישיים.

5. מספר עובדים לתיק מעביד

במשך השנים 1994-1998 נמצא כי למעלה ממחצית מתיקי המעבידים שתביעותיהם אושרו, כללו בין תביעה אחת ל-5 תביעות (לא כולל תביעות חברות ביטוח).

בשנת 1998 טרם הוחל בטיפול ב-30 מעבידים, והנתונים מתייחסים ל-114 מעבידים שבהם הוחל בתשלומים לתובעים כפי שנראה בלוח מס. 5.

יש לציין כי בתיקים המטופלים בענף, מתקבלות במשך שנים תביעות נוספות אשר משנות את ההתחלקות היחסית של התיקים לפי מספר התביעות הכולל בכל תיק.

לוח מס. 5: תיקי מעבידים שנתקבלו לטיפול בשנים 1994-1998 לפי סה"כ מספר תביעות

שאושרו בכל תיק במהלך השנים (לא כולל תביעות חברות ביטוח)

שנת קבלת התיק	סך הכל ¹ בערך מוחלט	התחלקות באחוזים של סה"כ התביעות לתיק (סה"כ 100%)		
		5 - 1	6 - 25	+26
1994	139	52.5	31.7	15.8
1995	106	58.5	30.2	11.3
1996	135	54.8	28.1	17.1
1997	176	53.4	31.3	15.3
1998	114	57.9	32.5	9.6
ממוצע שנתי	-	55.1	30.7	14.2

(1) סה"כ זה אינו זהה לסה"כ התיקים בלוח 1. מאחר ויש תיקים שעדיין לא אושרו בהם תביעות כלשהן.

6. התפלגות תביעות עובדים חדשות שאושרו לפי ענפים כלכליים

בלוח מס. 6 מוצגת התפלגות תביעות העובדים שאושרו בשנים 1994-1998 לפי ענפים כלכליים.

מלוח זה אנו למדים כי ב-5 השנים האחרונות אושרו 12,172 תביעות חדשות מתוכם 20.5% בענף הטקסטיל, 20.7% בענפי המסחר ו-19.2% בענפי השירותים.

לוח מס. 6: תביעות העובדים שאושרו בשנים 1994-1998, לפי ענף כלכלי

שנת אישור התביעה	סך הכל	טקסטיל	מתכת וחשמל	תעשיות אחרות	בנייה ותשתית	מסחר	תחבורה	שירותים ¹
1994	2,678	287	439	625	186	435	49	657
1995	2,310	831	115	304	371	198	192	299
1996	2,506	152	278	289	243	779	18	747
1997	2,505	700	265	274	243	524	110	389
1998	2,173	525	159	299	331	580	37	242
סה"כ	12,172	2,495	1,256	1,791	1,374	2,516	406	2,334
באחוזים	100.0	20.5	10.3	14.7	11.3	20.7	3.3	19.2

(1) כולל שירותים עסקיים, ציבוריים ואישיים.

7. התחלקות העובדים לפי סוג הגמלאות ששולמו

בלוח מס. 7 מויינו תביעות העובדים לפי סוגי הגמלאות ששולמו לפי הרישומים בהנהלת החשבונות עפ"י סך הכל התשלומים ששולמו לעובדים במרוצת השנה.

בשנת 1998 שולמו ל-59.2% מהתובעים שכר ופיצויים, ל-25.9% שכר בלבד, 6.1% קיבלו פיצויים בלבד, 8.8% הפרשי גמלאות ע"ח גמלאות ששולמו בשנים קודמות.

התחלקות הגמלאות לפי סוגים מעלה 69.4% שכר ופיצויים, 19.1% שכר בלבד, 5.6% פיצויים בלבד, 5.9% הפרשי גמלאות ע"ח גמלאות ששולמו בשנים קודמות.

לוח מס. 7: מספר העובדים וסכומים ששולמו, לפי סוג הגמלה (בשנים 1994-1998)

שנה	סה"כ	סכומים בערכים מוחלטים						באחוזים (סה"כ 100%)	
		תביעות חדשות			הפרשי גמלאות	תביעות חדשות			הפרשי גמלאות
		שכר ופיצויים	שכר	פיצויים		שכר ופיצויים	שכר	פיצויים	

מספר עובדים

1994	2,813	1,362	1,019	297	135	48.4	36.2	10.6	4.8
1995	2,382	1,334	830	146	72	56.0	34.9	6.1	3.0
1996	2,685	1,352	1,025	129	179	50.3	38.2	4.8	6.7
1997	2,629	1,282	1,103	120	124	48.8	41.9	4.6	4.7
1998	2,385	1,411	617	145	212	59.2	25.9	6.1	8.8
ממוצע 5 שנים						52.3	35.6	6.5	5.6

סכומי גמלאות (באלפי ש"ח)

1994	23,919	14,947	5,552	3,067	353	62.5	23.2	12.8	1.5
1995	29,319	20,894	6,542	1,384	499	71.3	22.3	4.7	1.7
1996	24,516	16,018	5,252	1,567	1,679	65.3	21.4	6.4	6.9
1997	30,555	19,222	9,218	1,329	786	62.9	30.1	4.4	2.6
1998	30,452	21,123	5,826	1,719	1,784	69.4	19.1	5.6	5.9
ממוצע 5 שנים						66.5	23.3	6.5	3.7

8. עובדים אשר שולמה להם הגמלה המירבית

בשנת 1998 שילם המוסד ל-61 עובדים את הגמלה המירבית לשכר ופיצויים שהיא 10 פעמים השכר הממוצע לפי חוק, המתעדכן מעת לעת. תביעות אלה היוו באותה שנה 2.8% מכלל התביעות החדשות שאושרו. עובדים אלה זכאים להפרשי שכר ופיצויים נוספים ותביעותיהם ליתרת החוב הם במסגרת חובות המעביד, כפי שמוצג בלוח מס. 8.

כידוע, סעיף 187 קובע כי אם עלה החוב שכר העבודה ופיצוי הפיטורין של מעביד לעובדו הזכאי לגמלה לפי פרק ח' על הגימלה המירבית כאמור בסעיף 183, תזקף תחילה הגמלה המגיעה לו לחוב שכר העבודה ואחריו – לחוב פיצויי הפיטורין.

בסך הכל שילם המוסד לתובעים שקיבלו גמלה מירבית במרוצת התקופה הנדונה 3,502 אלף ש"ח. סכום גמלאות המירבית הוו בשנת 1998 12.1% מסה"כ הגמלאות ששולמו לתביעות החדשות.

בממוצע של 5 השנים האחרונות מהווים תביעות המירביות כ-2.9% וסה"כ תשלומי הגמלאות המירביות כ-12% מסה"כ הגמלאות לתביעות חדשות.

לוח מס. 8: מספר תביעות לגמלה מירבית, וסכומי גמלאות המירביות בשנים 1994-1998

שנה	מספר עובדים	כאחוז ממספר התביעות החדשות שאושרו	סה"כ גמלאות מירביות באלפי ש"ח	כאחוז מסכומי הגמלאות
1994	94	3.5	3,411	14.4
1995	102	4.4	4,261	14.7
1996	30	1.2	1,378	5.5
1997	69	2.8	3,555	11.8
1998	61	2.8	3,502	12.1
ממוצע 5 שנים	-	2.9	-	12.0

9. תביעות וגמלאות של עובדי תאגידים גדולים בטיפול הענף

בשנת 1998 נתקבלו לטיפול הענף 2 מעבידים גדולים שהעסיקו 100 ויותר עובדים.

כמו כן טיפל הענף ב-357 תביעות עובדים חדשות של מעבידים שהעסיקו 100 ויותר עובדים, המחויים כ-16.4% מסה"כ התביעות שאושרו, ושולם להם סך 3.7 מליון ש"ח שהם 12.0% מסה"כ הגמלאות ששולמו לעובדים השנה, כפי שמוצג בלוח מס. 9

לוח מס. 9: מספר החברות הגדולות שהעסיקו 100 ויותר עובדים, מספר אישורי תביעות וסכומי הגמלאות כ- % מהסה"כ בשנים 1994-1998

שנה	מספר מעבידים חדשים	מספר התביעות שאושרו ⁽¹⁾	כ- % מהסה"כ	סכום גמלאות שאושרו ⁽¹⁾	כ- % מהסה"כ
1994	6	801	29.9	6,032	25.5
1995	2	1,069	46.3	14,180	48.2
1996	1	1,274	50.8	8,350	33.7
1997	1	362	17.6	5,427	17.7
1998	2	357	16.4	3,704	12.0

(1) כולל מקרים ותשלומים בחברות גדולות שהוחל בטיפולן בשנים קודמות.

10. תשלומי ענף פש"ר לעובדים תושבי השטחים

בין מקבלי הגמלאות נכללים תושבי יהודה, שומרון ועזה שאינם תושבי ישראל ואשר הועסקו על ידי מעבידים ישראליים שפורקו או פשטו את הרגל.

מלוח מס. 10 עולה כי בשנת 1998 אושרו 53 תביעות שהם 2.4% מסה"כ התביעות, ושולמו להם 457 אלף ש"ח שהם 1.6% מסה"כ גמלאות הענף בשנה זו.

לוח מס. 10: תביעות עובדים תושבי השטחים שאושרו וסכום הגמלאות ששולמו להם כאחוז מסה"כ התביעות וסה"כ הגמלאות בשנים 1994-1998

1998	1997	1996	1995	1994	
53	38	203	40	225	מספר העובדים תושבי השטחים
2.4	1.5	8.1	1.7	8.4	כ- % מסה"כ התביעות
457	320	2,004	336	1,892	סה"כ תביעות גמלאות לעובדי השטחים (באלפי ש"ח)
1.6	1.1	8.7	1.2	8.0	כ- % מסה"כ הגמלאות

11. התחלקות כלל הגמלאות לפי שכר ופיצויים

בלוחות הקודמים ניתחנו תכני גמלאות לפי סוגי המקבלים: אלה הזכאים לשכר ופיצויים, אלה שכר בלבד, ואלה פיצויים בלבד. לוח מס. 11 מציג את סה"כ השכר וסה"כ הפיצויים ששולמו לעובדים, בלי קשר לסוגי התביעות ששולמו.

בשנת 1998 כשני שלישי מהגמלאות היו שכר ושליש לפיצויים.

מלוח מס. 11 אנו למדים על תנודות משמעותיות במשקל הפיצויים והן תלויות בסכומי השכר לסוגיו שטרם שולם לעובד ע"י המעביד, באורך תקופת הוותק של העובדים. כמובן יש להביא בחשבון ניכוי יתרת הפיצויים המגיעים לעובדים. לכל זה יש להוסיף את השפעת גמלת המקסימום וזאת כאמור לפי סעיף 187, כפי שפורט בסעיף הדין בגמלה המירבית.

לוח מס. 11: כל הגמלאות מכל הסוגים, לפי שכר ופיצויים ששולמו לעובדים בשנים 1994-1998 (סכומים באלפי ש"ח)

שנה	סך הכל	שכר	פיצויים	באחוזים		
				סך הכל	שכר	פיצויים
1994	24,043	12,129	11,914	100.0	50.4	49.6
1995	29,418	16,692	12,726	100.0	56.7	43.3
1996	24,909	13,315	11,594	100.0	53.5	46.5
1997	30,692	19,069	11,623	100.0	62.1	37.9
1998	30,452	17,485	12,967	100.0	57.4	42.6
ממוצע						
רב-שנתי	-	-	-	100.0	56.4	43.6

12. תביעות של קופות גמל שאושרו

בשנת 1998 טופלו 73 תביעות של קופות גמל כדי להבטיח את רציפות הביטוח לתנאים סוציאליים בקרנות אלה. בשנה זו שולמו להם 2,670 אלף ש"ח בעד 1,172 עובדים כפי שמוצג בלוח מס. 12(א).

לוח מס. 12(א): מספר ההפרשות לקופות גמל וסכומי הפרשות באלפי ש"ח בשנים 1994-1998

1998	1997	1996	1995	1994	
73	63	56	46	55	מספר תביעות
1,172	994	1,282	972	1,825	מספר עובדים
					סכומים לקופ"ח
2,670	2,191	1,998	2,652	2,861	(באלפי ש"ח)

מלוח מס. 12(ב) אנו למדים כי בשנת 1998 שילם המוסד את הגמלה המירבית לחברות ביטוח וקרנות גמל בגין 140 מבוטחים (המהווים 11.9% מסה"כ תביעות העובדים המבוטחים בקופ"ג) סכום של 692 אלף ש"ח (המהווים 25.9% מסה"כ התשלומים לקרנות גמלה שנה). יש להזכיר כי הגמלה המירבית להפרשה לקופ"ג היא שווה לפעם אחת של השכר הממוצע לפי חוק.

לוח מס. 12(ב): מספר תביעות מירביות של עובדים המבוטחים בקופות גמל בשנים 1994-1998

שנה	מספר תביעות העובדים בגינם שולמה הגימלה המירבית לקופ"ג	כ- % תביעות מסה"כ המבוטחים בקופ"ג	סה"כ גמלות מירביות לקופות גמל באלפי ש"ח	כאחוז מסכום גמלות לקופ"ג
1994	338	18.5	1,220	42.6
1995	412	42.4	1,644	59.0
1996	144	11.2	632	31.6
1997	118	11.8	613	27.9
1998	140	11.9	692	25.9

13. משך זמן הטיפול בתביעות

בשנים האחרונות, לאור הגידול הניכר במספר תביעות העובדים הזורמות אל הענף, גדלה ההתעניינות במשך זמן הטיפול של כל הגורמים המטפלים בתביעות העובדים לשכר ופיצויים, מיום סגירת המפעל ועד לאישור התביעה במוסד.

על פי החוק, התביעות המוגשות למוסד חייבות להיות מאושרות ע"י המפרק אשר ממונה מטעם בית המשפט. לאחר שהמפרק לומד ובוחן את סוגית השכר והפיצויים ואשר לא שולמו לעובדים במסגרת הסכמי העבודה עם העובדים, וקיומן של קרנות פיצויים, הוא ממלא טפסי תביעות לקבלת שכר ופיצויים לעובדים, המוגשים למוסד לביטוח לאומי.

הענף בודק את הטפסים אחד לאחד, לרבות קיומם של כל המסמכים הדרושים לאישור התביעה. נבדקים קיומו של מבוטח זה במוסד עפ"י תעודת זהות שלו, וכן קיומם של יחסי עובד-מעביד בין מגיש התביעה ולבין המעביד. כמו-כן ההתאמה בין תקופות העבודה בטפסי התביעות שנתקבלו ולבין תקופות העבודה בקובץ ביטוח ושכר.

כמו כן נבחנים מרכיבי השכר בהתאם לדרישות החוק. מחשבים את סכום הגמלה המגיעה לעובד ממועד צו הפירוק ועד ליום אישור התביעה.

לצורך בחינת הנושא נאספו נתונים על משכי זמן ששוהות התביעות בתחנות טיפול ממועד סגירת המפעל ועד לאישור התביעה, לא נלקחו בחשבון מקרים שבהם אורך זמן הטיפול הכולל חרג מעבר ל-60 חודשי טיפול.

בלוח מס. 13(א) מובאים נתונים על ממוצעי משכי זמן הטיפול בתביעה מיום סגירת המפעל ועד למועד אישור התביעה. מלוח זה אנו למדים כי משך הזמן הממוצע החולף מסגירת המפעל ועד למועד אישור התביעה משנת 1998 היה כ-29.9 חודשים, כאשר מתוך זה 2.2 חודשים הם בטיפול הענף. משך זמן הטיפול בענף נמצא בשנים האחרונות במגמת ירידה, זאת עקב קליטת עובדים נוספים בענף ושיפור תהליכי העבודה. כדאי לציין כי לענף אין שליטה על משכי הזמן האחרים: מועד הוצאת צו הפירוק ומועד הגשת התביעות ע"י המפרקים למוסד. כמו כן יש להביא בחשבון את ההשפעה של משך זמן הטיפול הממוצע בחברות גדולות שהעסיקו יותר מ-100 עובדים.

לוח מס. 13(א): משך הזמן הממוצע בטיפול בהוראות תשלום לעובדים בשנים 1994-1998

שנת אישור התביעה	הוראות תשלום שאושרו	משך זמן בחודשים			סך הכל פרק הזמן
		ממועד סגירת המפעל ועד למתן צו הפירוק	ממועד צו הפירוק ועד לקבלת התביעה	ממועד קבלת התביעה ועד לאישור הוראות תשלום	
1994	2,396	27.7	10.5	14.1	3.1
1995	2,579	28.3	8.0	17.2	3.1
1996	2,490	25.6	9.8	12.9	2.9
1997	2,601	23.9	10.4	10.9	2.6
1998	2,475	29.9	11.8	15.9	2.2
ממוצע רב-שנתי	-	25.2	8.2	14.2	2.8

לוח מס. 13(ב) מציג את התפלגות משכי זמן הטיפול בתחנות שעוברת התביעה של העובד ממועד סגירת המפעל ועד למועד אישור התביעה, זאת לפי גודל המפעל שפורק.

מהנתונים בלוח הנ"ל עולה כי למספר העובדים בתיק יש השפעה של משך זמן הטיפול הכולל בתביעות בתיק. ככל שמספר התביעות בתיק המעביד בפירוק גדל, כך מתקצר פרק זמן הטיפול של בתי המשפט - בהוצאת צו הפירוק וכן פרק זמן טיפולם של המפרקים. כל זאת

ככל הנראה הודות ללחצם של העובדים ואיכותן של מערכת הנהלת חשבונות מסודרת במפעלים הגדולים המתפרקים, המאפשרת טיפול מסודר ומהיר בתביעות.

לדוגמא: בתיקים שבהם יש בין 1 ל-5 תביעות נדרשים כ-15.5 חודשים כדי להשיג צו פירוק ממועד סגירת המפעל, לעומת 6.8 חודשים בתיקים שבהם מספר התביעות עולה על 100 עובדים. משך זמן הטיפול של המפרק בתביעות העובדים בהכנת תביעות העובדים למוסד לביטוח לאומי במילוי פרטים הקשורים לתביעותיהם, נדרש בתיקים של 1-5 תביעות 16.1 חודשים לעומת 12.6 חודשים בתיקים שכללו יותר מ-100 תביעות עובדים.

משכי זמן הטיפול הממוצע לתביעה בענף נשאר יציב בדרך כלל, למרות גידול במספר התביעות המגיעות לענף והיא תלויה במידה ניכרת בצורך לבדוק את התביעות לגופן ובבירורים ובדרישות מהמפרקים לפרטים נוספים הקשורים בהגשת התביעות.

לוח מס. 13(ב): התביעות שאושרו בתחנות הטיפול המועד סגירת המפעל ועד לאישור התביעה, לפי גודל המעביד בשנת 1998

התפלגות משככי זמן הטיפול הממוצע (באחוזים)				התפלגות משככי זמן הטיפול בתביעה מיום סגירת המפעל ועד לאישור (בתודשים)				מספר הוראות תשלום		מספר מעבידים		גודל המפעל (עובדים)
מיום קבלת התביעה ועד ליום אישורה	מיום צו הפירוק ועד לקבלת התביעה	מיום סגירת המפעל ועד יום צו הפירוק	סך הכל	מיום קבלת התביעה ועד ליום אישורה	מיום צו הפירוק ועד לקבלת התביעה	מיום סגירת המפעל ועד יום צו הפירוק	סך הכל	מספר הוראות תשלום	מספר מעבידים	מספר מעבידים	גודל המפעל (עובדים)	
7.3	53.2	39.5	100.0	2.2	15.9	11.8	29.9	2,475	201	201	סך הכל	
12.9	44.4	42.7	100.0	4.7	16.1	15.5	36.3	233	117	117	5-1	
7.2	52.4	40.4	100.0	2.4	17.4	13.4	33.2	248	31	31	10-6	
10.6	51.4	38.0	100.0	3.5	16.9	12.5	32.9	242	18	18	15-11	
6.5	49.5	44.0	100.0	2.0	15.3	13.6	30.9	295	15	15	25-16	
4.7	53.9	41.4	100.0	1.5	17.2	13.2	31.9	400	10	10	49-26	
4.5	55.8	39.7	100.0	1.4	17.2	12.2	30.8	512	7	7	99-50	
8.9	59.2	31.9	100.0	1.9	12.6	6.8	21.3	545	3	3	+100	

14. גביית חובות ממעבידים לענף זכויות עובדים בפש"ר

עפ"י סעיף 192(א)(2) לחוק, זכאי המוסד לגבות מהמפרק חובות בגין תשלומי גמלאות פש"ר, אולם אינו רשאי לגבות מהמפרק הפרשי הצמדה ששילם לזכאי לגבי התקופה שלאחר מתן צו הכינוס כמשמעות בפקודת פשיטות רגל (נוסח חדש) התש"מ-1980 או לגבי התקופה שלאחר מתן הצו כאמור בסעיף 182 לפי העניין - אלא במידה שהמפרק החליט לשלם ריבית והצמדה האמורה גם ליתר הנושים בפשיטת רגל או בפירוק התאגיד.

מהאמור לעיל מדובר בגביית סכומי חוב בשיעורים נומינליים בלבד בדרך כלל, הנשחקים במשך הזמן.

בשנת 1998 הצליח הענף לגבות 1,406 אלפי ש"ח בגין חובות העבר של המעבידים לענף, המהווה כ-4.2% מסה"כ הגמלאות ששולמו השנה, כפי שמוצג בלוח מס. 14.

לוח מס. 14: סכומי גבייה על חשבון חוב לענף פש"ר בשנים 1994-1998

1998	1997	1996	1995	1994	
1,406	1,778	4,500	2,295	1,436	סכומים באלפי ש"ח
					כאחוז מגמלאות
4.2	5.4	16.7	7.1	5.3	ששולמו השנה

15. סגירת תיקים שבהם הסתיימו תהליכי הפירוק ופש"ר

בשנה האחרונה נסתיימו הליכי הפירוק ופש"ר ב-46 תיקים מתוכם הצליח לגבות ב-3 תיקים חלק מהחוב, ובשאר (43) - נמצא כי כל החוב אבוד, כפי שמוצג בלוח מס. 15.

לוח מס. 15: התיקים בטיפול הענף ותוצאות הטיפול בתיקים שנסגרו בשנים 1994-1998

% תיקים שנסגרו לעומת היתרה לראשית השנה	יתרת תיקים לסוף השנה	מיון בדיקת תיקים לפי תוצאה					תיקים בטיפול הענף			שנה
		טיפול הופסק	חוב אבוד	גבייה חלקית ^א	גבו כל החוב ^א	סך הכל	משנה קודמת	תיקים חדשים	סך הכל	
3.1	925	-	23	1	2	26	803	147	950	1994
0.6	1,031	-	-	1	5	6	925	112	1,037	1995
0.8	1,161	-	3	2	3	8	1,031	138	1,169	1996
4.2	1,300	-	36	12	1	49	1,161	188	1,349	1997
3.5	1,428	-	43	3	-	46	1,300	174	1,474	1998

(1) כאמור עפ"י סעיף 192(א)(2) ראה בסעיף הקודם.

16. חברות שהועברו לטיפול הענף בסה"כ החברות שפורקו

בלוח מס. 16 מוצגים נתונים על מספר החברות שפורקו בצווי בתי משפט לפי דרישת הנושים, ואשר מתוכם הגישו המפרקים תביעות למוסד לביטוח לאומי בשם עובדי החברות וקופות גמל. נתונים אלה נאספו מילקוטי הפרסומים המתפרסמים מעת לעת.

מהנתונים בלוח זה אנו למדים כי למעלה ממחצית החברות שכנגדן הוצא צו פירוק הגיעו בסופו של דבר לטיפול הענף.

בממוצע 5 השנים המבוסס על השנים 1993-1997, מתקבל כי 61.5% מסה"כ החברות שפשטו את הרגל הגישו עובדיהן תביעות למוסד, כאשר אין עדיין מספיק נתונים לגבי החברות שפורקו בשנת 1998 ואשר הגיעו למוסד. מרבית הנתונים לשנה זו יתקבלו בשנת 1999, כפי שמוצג בלוח מס. 16.

**לוח מס. 16: מספר החברות (לא כולל אגודות שיתופיות ועצמאיים) שטופלו ע"י המוסד
 כאחוז מהחברות שפורקו בצו בתי משפט לפי דרישת הנושים
 בשנים 1993-1998**

שנת מתן צו הפירוק	סך הכל	מזה: לטיפול המוסד במשך השנים	אחוז מסה"כ	מזה: הוחלט בטיפול במוסד בשנת 1998
1993	185	126	68.1	2
1994	166	108	65.0	-
1995	164	107	65.2	7
1996	291	176	60.5	33
1997	224	113	50.4	82
1998	285	31	10.9	31
ממוצע בתקופה 1997-1993	-	-	60.2	-

(1) אומדן.

17. מצבו הכספי של ענף זכויות העובדים בפש"ר

המתחייב מחוק המוסד מתנהל חשבון נפרד לענף זכויות עובדים בפש"ר הכלול במאזן השנתי ובדו"ח האקטוארי שלו.

מנתוני דו"חות אלו המוצגים בלוח מס. 17 אנו למדים כי ההוצאה השנתית הכוללת הוצאות מינהל של הענף בשנת 1998 נאמדה ב-36.4 מליון ש"ח. נכסי הענף נאמדו לסוף שנת 1998 כ-1,660 מיליון ש"ח; כלומר, גידול של 15.3% לעומת סוף השנה הקודמת.

כתוצאה מכך נאמד מספר שנות הכיסוי הקופתי בכ-45 שנים בסוף שנת 1998.

לוח מס. 17: התפתחות קרן ענף זכויות עובדים בפש"ר בשנים 1994-1998⁽¹⁾

(באלפי ש"ח)

שנת הקופתי (שנות כיסוף)	שיעור הכיסוי	נכסים (עתודה)	הוצאות	הכנסות	שנה
27.9		840,281	28,251	192,571	1994
28.1		996,430	33,813	189,962	1995
40.5		1,207,326	28,691	239,587	1996
40.2		1,440,091	35,120	267,885	1997
45.0		1,660,000	36,400	256,300	⁽²⁾ 1998

(1) חנתונים עד שנת 1996 (כולל) נלקחו מדו"ח האקטואר שצורף למאזן המוסד 1996.

(2) אומדן.

ניתן להזמין פרסומים במוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון,
שד' ויצמן 13, ירושלים 91909, טל. (02)6709579